

R O M Â N I A
ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
SECȚIA DE CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL

Decizia nr.390

Dosar nr.5260/2/2012

Ședința publică de la 29 ianuarie 2014

Președinte:	Viorica Trestianu	- Judecător
	Cezar Hîncu	- Judecător
	Zoița Milășan	- Judecător
	Felicia Cheșculescu	- Magistrat asistent

S-a luat în examinare recursul declarat de Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității, împotriva sentinței civile nr. 1354 din 17 aprilie 2013 a Curtea de Apel București - secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal.

La apelul nominal s-au prezentat recurentul-reclamant Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității, prin consilierul juridic și intimatul-pârât Chivescu Gheorghe, asistat de avocatul

Procedura completă.

Magistratul-asistent a prezentat referatul cauzei arătând că recursul este scutit de la plata taxei judiciare de timbru și a timbrului judiciar, fiind declarat și motivat în termenul legal.

S-a mai referit că intimatul-pârât a depus întâmpinare, care a fost comunicată recurentului.

Constatând cauza în stare de judecată, Înalta Curte acordă părților cuvântul pentru a pune concluzii asupra cererii de recurs.

Consilierul juridic al Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității solicită admiterea recursului și modificarea în tot a sentinței atacate, în sensul admiterii acțiunii reclamantului și constatării calității de colaborator al securității a pârâtului Chivescu Gheorghe, în temeiul dispozițiilor art. 2 lit.b) teza ultimă din O.U.G. nr. 24/2008, pentru motivele arătate în cererea de recurs.

Apărătorul intimatului-pârât Chivescu Gheorghe solicită respingerea recursului ca nefondat și menținerea sentinței atacate ca

fiind legală și temeinică, pentru toate argumentele prezentate atât în fața instanței de fond cât și prin întâmpinarea formulată la cererea de recurs.

Înalta Curte, în baza art.150 și art.256 Cod procedură civilă, rămâne în pronunțare.

ÎNALTA CURTE

Asupra recursului de față;

Din examinarea lucrărilor din dosar, constată următoarele:

I. Circumstanțele cauzei

1. Obiectul acțiunii deduse judecătii

Prin cererea înregistrată pe rolul Curții de Apel București - Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal la data de 21.06.2012, reclamantul Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității, în contradictoriu cu pârâtul Chivescu Gheorghe, a solicitat constatarea calității pârâtului de colaborator al Securității.

În motivarea cererii, reclamantul a arătat următoarele:

- în fapt, prin cererea nr. P 7031/10/25.05.2010, adresată C.N.S.A.S. de către Secretariatul de Stat pentru Problemele Revoluționarilor din Decembrie 1989, s-a solicitat verificarea în ceea ce îl privește pe domnul Chivescu Gheorghe, în calitate de deținător al titlului de luptător pentru Victoria Revoluției din decembrie 1989.

Din cuprinsul Notei de Constatare nr. DI/I/1265/08.06.2011, precum și din înscrisurile atașate acțiunii, domnul Chivescu Gheorghe a fost recrutat de către Serviciul 3 al Inspectoratului Județean Maramureș, în calitate de gazdă a casei de întâlniri, la data de 19.02.1976, sub numele conspirativ „GIGEL”, deoarece „în problema - Comerț exterior, protocol și apărarea secretului de stat au fost recrutați și se folosesc mai mulți informatori și colaboratori, cu care întâlnirile se efectuează în locuri dosnice sau la locurile lor de muncă, iar în vederea prevenirii deconspirării lor, precum și pentru o educare și instruire mai temeinică și mai permanentă, s-a impus necesitatea introducerii lor în casă de întâlnire.”

Reclamantul a susținut că, în speță, sunt îndeplinite condițiile cumulative prevăzute de art. 2 lit. b) din OUG nr. 24/2008, în sensul că, pârâtul, prin punerea voluntară la dispoziția organelor securității a locuinței pe care o deținea, a înlesnit activități de culegere de informații de la rețeaua informativă, semnând totodată angajament de colaborare cu organele securității și fiind instruit cu privire la modalități diferite de explicații în caz că lucrătorii vor fi surprinși de cineva la ieșirea din locuință”.

A mai precizat reclamantul că din construcția textului de lege rezultă că este irelevant dacă în casa de întâlniri au fost sau nu introduse surse, de asemenea, este irelevantă natura informațiilor pe care rețeaua introdusă în casa conspirativă a furnizat-o Securității. Altfel, pentru reținerea calității de gazdă a unei case de întâlniri nu trebuie ca sursele să furnizeze informații care să se refere la atitudini sau activități îndreptate împotriva regimului, în conformitate cu dispozițiile legale gazdele caselor aveau, în angrenajul Securității, un rol mult mai important decât cel al informatorilor. În plus, această categorie de colaborare nu permite subclasificări pe criterii morale, la fel ca în cazul informatorilor a căror activitate este analizată în funcție de conținutul delațiunilor furnizate.

Prin întâmpinarea depusă la dosar, pârâtul a solicitat respingerea acțiunii ca neîntemeiată.

Prin apărările formulate, pârâtul a arătat, în esență, că din actele depuse la dosar de către reclamant rezultă date neconforme cu realitatea, în ceea ce privește identificarea sa, în sensul că:

- anul nașterii fraților săi este greșit, dar și numele și prenumele soțiilor acestora;
- este indicată altă perioadă de efectuare a stagiului militar;
- se menționează că frații săi au fost membrii ai P.C.R., afirmație neadevărată;
- forma de învățământ superior absolvită este, de asemenea, indicată eronat, ca fiind Institutul de Subingineri mineri din Baia Mare, și nu Facultatea de Subingineri Baia Mare, specializarea Electromecanică tehnologică, cum este în realitate;
- locul de muncă al pârâtului obținut după absolvirea facultății este menționat greșit, ca fiind Exploatarea minieră Ilba, în loc de Exploatarea minieră Herja, astfel cum rezultă din carnetul de muncă.

A mai arătat pârâtul că, la data la care se susține că a semnat Angajamentul din 19.02.1976, el nu mai locuia în Baia Mare, nemaideținând nicio locuință de acest oraș, deoarece, din luna decembrie 1975 a revenit la echipa de fotbal F.C. Argeș, în orașul Pitești.

2. Hotărârea primei instanțe

Prin Sentința civilă nr. 1354 din 17 aprilie 2013, Curtea de Apel București - secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal a respins acțiunea formulată de reclamantul Consiliul Național Pentru Studierea

Arhivelor Securității, în contradictoriu cu pârâțul Chivescu Gheorghe, ca neîntemeiată.

Pentru a hotărî astfel, instanța de fond a reținut următoarele:

- potrivit art. 2 lit. b) din O.U.G. nr. 24/2008 are calitatea de colaborator al Securității persoana care a înlesnit culegerea de informații de la alte persoane, prin punerea voluntară la dispoziția Securității a locuinței sau a altui spațiu pe care îl deținea.

- în speță, nu există dovezi care să ateste că locuința pusă la dispoziție de pârât organelor de Securitate ar fi fost efectiv folosită în activitatea de culegere a informațiilor, astfel că nu este îndeplinită cerința textului legal sus menționat. Aceasta în condițiile în care niciunul dintre înscrisurile depuse la dosarul cauzei nu consemnează că în apartamentul nr. 102 din Baia Mare, str. Victoriei nr. 85 s-ar fi desfășurat întâlniri între lucrătorii Securității și informatorii/colaboratorii acestora, iar, așa cum rezultă din raportul din data de 23.05.1977 (la aproximativ 1 an de la recrutarea pârâtului), casa de întâlniri a fost scoasă din rețeaua informativă. Ca urmare, nu se poate reține că pârâtul ar fi înlesnit culegerea de informații de la alte persoane.

Față de considerentele mai sus expuse, curtea de apel a constatat că pârâtul nu îndeplinește condițiile impuse de art. 2 lit.b) din O.U.G. nr. 24/2008 pentru a putea fi considerat colaborator al Securității și, în consecință, a respins acțiunea ca neîntemeiată.

3. Recursul declarat în cauză

Împotriva acestei sentințe a declarat recurs reclamantul Consiliul National pentru, Studiarea Arhivelor Securității întemeiat în drept pe dispozițiile art.304 pct.9 și art.304¹ Cod procedură civilă.

În motivarea acestuia s-a arătat că instanța de fond a interpretat în mod greșit dispozițiile legale incidente în sensul că existența calității de „gazdă” nu este condiționată decât de punerea la dispoziție a unui spațiu, nu și de utilizarea efectivă a acelui spațiu de către organele de Securitate.

S-a mai susținut și împrejurarea că interpretarea dată de instanță în hotărârea atacată ar face ca două persoane care au avut o atitudine absolut identică în relația cu Securitatea - în sensul că ambele au acceptat să pună la dispoziția Securității un imobil sau o încăpere - să fie tratate diferit din punct de vedere al aprecierii colaborării cu Securitatea. Astfel, uneia dintre ele i s-ar reține calitatea de colaborator al Securității pentru că, ulterior angajamentului dat, ofițerii Securității s-au întâlnit cu sursele lor în respectivul spațiu. Dimpotrivă, celeilalte nu i s-ar reține această

calitate întrucât, din motive cu totul independente de voința celui verificat, locuința pusă la dispoziția Securității nu a mai fost folosită sau a fost folosită de ofițerii de Securitate de mai puține ori decât în alte cazuri. Este evident că o astfel de soluție ar fi profund discriminatorie - instituind o diferență de tratament pentru persoane care au avut un comportament identic în relația cu Securitatea.

Ar fi fost de ajuns ca o singură persoană căreia i s-ar fi cerut acordul pentru folosirea unui spațiu să refuze propunerea, pentru ca o structură a Securității să fie lipsită, cel puțin temporar, de logistica necesară culegerii de informații. Or, dacă un astfel de refuz echivala cu o problemă creată Securității, în mod corelativ, acceptul dat de intimat nu putea să reprezinte decât un ajutor concret și o înlesnire adusă activității Securității.

Dincolo de aceste aspecte, chiar dacă ar fi primită interpretarea restrictivă dată de prima instanță, trebuie menționat ca înscrisul intitulat „Tabel cu ofițerii sau persoanele care au intrat în casa de întâlniri sau conspirativă” dovedește că, cel puțin la data de 26.02.1976, maiorul a folosit casa conspirativă.

Abandonarea casei conspirative de către Securitate la 23.05.1977 - pentru că gazda casei conspirative se stabilise într-o altă localitate - dovedește faptul că, până la acea dată, atât timp cât condițiile corespunzătoare efectuării întâlnirilor au fost îndeplinite, casa conspirativă a fost folosită.

4. Apărările intimatului și procedura derulată în recurs

Intimatul prin întâmpinare (filele 14-18) a solicitat respingerea recursului ca nefondat, arătând următoarele:

Nu poate fi reținută calitatea sa de colaborator al Securității, având în vedere faptul că, din întreg materialul probator existent la dosarul cauzei (înscrisuri), nu rezultă date concrete, clare, cum că a fi persoana despre care se vorbește în acele documente, existând o serie de nepotriviri și inadvertențe între persoana acestuia și persoana din actele recurentului-reclamant. În aceste condiții, exista un dubiu care îmi profita "in dubio pro reo", iar instanța nu poate pronunța o soluție în baza unor date despre care nu are certitudinea deplină că o privesc.

Astfel, din actele depuse la dosar de către recurentul-reclamant, rezultă date neconforme cu realitatea, în ceea ce privește identificarea acesteia, fapt ce nu poate avea decât o singură consecință, respectiv aceea ca persoana pentru care se solicită constatarea calității de

colaborator al fostei Securități, nu coincide cu persoana pârâtului-intimat.

Se exemplifică mai multe neconcordanțe astfel:

- fratele său, este născut în anul 1943, și nu în 1940, numele de fată al soției sale a fost „Vasile”, ci nu „Preda”, prenumele ei fiind „Valerica” și nu „Vasilica”, iar celalalt frate al său,, este născut în 1941, și nu în 1942, iar numele de fată al soției sale era „Pavel Victoria”, și nu „Pana Victorița”, cum menționează organele fostei Securități (Extras din dosarul de pașaport al lui Chivescu Gheorghe din Baia Mare, înregistrat la nr. 22.530 la Biroul de Pașapoarte de la Inspectoratul județean Maramureș la Ministerului de Interne).

De asemenea, perioada în care pârâtul a satisfăcut stagiul militar a fost din 25.02.1970 până în 14.06.1971 (conform livretului militar anexat), și nu în perioada 1969-1970.

Se mai menționează în același act depus la dosar de către recurentul-reclamant, la instanța de fond, faptul că, rudele acestuia, în speța, frații,, și (.....), erau membrii P.C.R., fapt neadevărat, aceștia nefiind înscrși niciodată în acest partid. Totodată, soțul surorii, nu a lucrat la U.P.A.C, așa cum se menționează, ci la IATSA Stefanesti-Arges.

Se mai susține faptul ca ar fi absolvit Institutul de Subingineri minieri Baia Mare, Secția Mine, în condițiile în care, în realitate, a absolvit Institutul de Subingineri Baia Mare, Secția Electromecanică Tehnologică.

De asemenea, în perioada pentru care se susține că a colaborat cu securitatea, se arata că era angajat la Exploatarea Miniera Herja, în realitate fiind angajat la Exploatarea Miniera Ilba.

Întrucât fosta Securitate, se cunoaște că deține date exacte despre fiecare persoana în parte, de a cărei verificare se ocupa îndeaproape sau care dorea să devină colaborator al sau, este inadmisibil că, din datele „colectate” de către lucrătorii săi, să nu cunoască numele rudelor, alte date de identificare ale acestora, date exacte despre frații și, mai mult decât atât, despre intimat. În aceste condiții, singura explicație este aceea că, persoana vizată nu ar fi pârâtul fiind vorba de o confuzie, cauzată de coincidență de nume.

Alte apărări se referă la faptul că nu ar fi fost colaborator al Securității, însă acestea nu au relevanță în cauză, întrucât în cererea de constatare a calității de colaborator trimițându-se doar la cea de „greșeală”. Conchizând intimatul a apreciat faptul că:

- nu a avut capacitatea de a contracta asupra unui imobil pe care nu l-a avut niciodată în proprietate și pe care nu îl mai avea nici în folosință în anul 1976, când se susține ca a semnat acel angajament, întrucât, din luna decembrie 1975 a plakat definitiv din Baia Mare;

- consimțământul nu a fost valabil exprimat, întrucât, presupunând că ar fi semnat vreo hârtie în alb și ulterior s-a completat pretinsul angajament, nu și-ar fi exprimat în niciun fel consimțământul, bănuiesc că aceasta, a fost completat de organele securității;

- lipsește obiectul convenției, întrucât, în 1976, nu mai deținea nici măcar în folosință un imobil în Baia Mare, apărând menționat și în Cartea „Istoria fotbalului argeșean”, începând din luna decembrie 1975.

II. Considerentele Înaltei Curți asupra recursului

Analizând recursul în raport de dispozițiile art.304¹ Cod procedură civilă, instanța constată că acesta este întemeiat. Astfel hotărârea instanței de fond este fondată exclusiv pe aprecierea conform căreia în cauză nu sunt incidente dispozițiile art.2 lit.b) – OUG nr.24/2008, neexistând temei care să ateste că locuința pusă la dispoziție de pârât organelor de securitate ar fi fost efectiv folosită la culegerea de informații.

Intimatul critică inclusiv neconcordanța unor date de stare civilă – ceea ce însă nu este de esența cererii de față precum și faptul că nu ar fi pus efectiv locuința la dispoziția Securității. Legat de acest aspect se reține faptul că Chivescu Gheorghe nu a contestat semnătura data pe angajamentul dat 19.02.1976 (fila 22 dosar fond) ci doar a afirmat faptul că ar fi semnat anumite înscrisuri „în alb”, fapt ce apare nu doar improbabil prin locul semnăturii în pagină , ci și prin faptul că acest aspect nu a fost dovedit, deși sarcina probei îi revine.

Cât privește situația de fapt, reținută dintr-un înscris care atestă doar acuze că de la începutul anului 1976 acesta ar fi desfășurat activitate fotbalistică la un club din Județul Argeș plecând de la cel din Baia Mare, aceasta poate fi contestată de un înscris oficial respectiv Diploma de absolvent al Institutului de Învățământ Superior din Baia Mare (fila 61 dosar fond) care atestă absolvirea specializării Electromecanică Tehnologică în sesiune iunie 1976 deci după data părăsirii clubului din Baia Mare. Mai mult, trebuia avut în vedere faptul că specializările ingineresti presupuneau formele de învățământ „zi” sau „seral”, nu și „fără frecvență”. Acest lucru, presupunând prezența chiar secvențială a domnului Chivescu Gheorghe la cursuri ori pentru pregătirea lucrării de diplomă presupune păstrarea locuinței, în lipsa oricărei dovezi că aceasta ar fi fost predată.

Revenind la motivarea instanței de fond, punerea la dispoziție a locuinței se impune a se fi făcut efectiv, necum de a fi condiționată de utilizarea efectivă a spațiului – astfel cum precizează dispozițiilor art.2 lit.b din OUG nr.24/2008. O interpretare contrară s-ar îndepărta de spiritul legii care urmărește sancționarea actului de dispoziție voluntară a celui care își pune imobilul la dispoziția Securității, neutilizarea acestuia din diferite motive neavând legătură cu decizia de a colabora.

Mai mult din înscrisul intitulat „Tabel cu ofițerii sau persoanele care au intrat în casa de întâlniri sau conspirativă” rezultă că, cel puțin la data de 26.02.1976, maiorul a folosit casa conspirativă, fapt suficient pentru a proba utilizarea locuinței în mod efectiv.

Acest înscris (fila 20 dosar fond) apare ca veridic, fiind datat 26 februarie 1976, respectiv după data angajamentului domnului Chivescu Gheorghe – 19.02.1976 (fila 22 dosar fond).

În aceste condiții Înalta Curte concluzionează faptul că instanța de fond nu a reținut în mod corect nici situația de fapt - imobilul pus la dispoziție de către intimata în mod voluntar a fost utilizat în acest scop, nici prevederile legale incidente, art.2 lit.b din OUG nr.24/2008 necondiționând atestarea calității de colaborator al Securității prin punerea la dispoziție a unei locuințe de utilizarea efectivă a acesteia de către organele de Securitate.

2. Temeiul de drept al soluției adoptate

Față de cele mai sus expuse motivul de recurs invocat se dovedește a fi întemeiat, astfel că în temeiul art.304 pct.9, art.304¹ Cod procedură civilă recursul va fi admis, urmând ca, în conformitate cu dispozițiile art.312 alin.1 Cod procedură civilă, raportat la dispozițiile art.20 alin.3 din Legea nr.554/2004, să admită acțiunea, să se modifice sentința în sensul constatării calității de colaborator al Securității a pârâtului Chivescu Gheorghe.

PENTRU ACESTE MOTIVE IN NUMELE LEGII DECIDE:

Admite recursul declarat de Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității împotriva sentinței civile nr.1354 din 17 aprilie 2013 a Curții de Apel București – Secția a VIII-a Contencios Administrativ și Fiscal.

Modifică sentința atacată, în sensul că admite acțiunea formulată de reclamantul Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității.

Constată calitatea de colaborator al securității a pârâtului Chivescu Gheorghe.

Irevocabilă.

Pronunțată în ședință publică, astăzi 29 ianuarie 2014

JUDECĂTOR,

V.Tresianu

JUDECĂTOR,

C.Hîncu

JUDECĂTOR,

Z.Milășan

MAGISTRAT ASISTENT,

F.Cheșculescu

Red.C.H

Tehnored. R.M.C./4 ex.

ROMÂNIA
CURTEA DE APEL BUCUREȘTI
SECȚIA I - Civilă, Administrativă și Fiscală

Prezența copie fiind conformă
cu originalul depus în dosarul
acestei instanțe, se legalizează.

